

СТАНОВИЩЕ

от доц. Лъчезар Александров Захариев, доктор

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка към професионално направление 7.6. спорт, специалност – спортна стрелба, за нуждите на катедра „Технически и ледени спортове” при НСА ”Васил Левски”

1. Данни за конкурса:

Обявеният конкурс е за един професор и е публикуван в Държавен вестник бр. 84/30.10.2015 г.

В конкурса участва единственият кандидат доц. Иван Борисов Ачаканов, дн, който е на основен трудов договор в катедра „Технически и ледени спортове” от 1984 год.

2. Професионално развитие

Доц. Иван Ачаканов е роден на 27 декември 1953 г. в София.

Завършва последователно средно образование в гр. София – техникум по автотранспорт през 1972 г. и висше образование ВИФ „Г. Димитров”, София през 1979 г. със специалност „Учител по физическо възпитание”, втора квалификация треньор по „ветроходство”.

От 1984 г. е редовен асистент по спортна стрелба във ВИФ „Г. Димитров”. Придобива научна степен доктор през 1994 г., а през 2010 г. доктор на науките. Избран за доцент 1998 г. От 2010-2012 е ръководител катедра „Технически и ледени спортове”.

Спортно-състезателна дейност – начало 1968 г. състезател по спортна стрелба с пушка в ЦСКА „Септемврийско знаме” юноши до 1974 г. От 1974 г. до 1980 г. състезател мъже в СФД „Академик София”. Участник призьор в различни турнири и първенства от вътрешния и международен календар. Републикански шампион и рекордьор в различните дисциплини с пушка. Бронзов медалист от Балканското първенство в Белград 1973 г.

Професионалното развитие на кандидата за заемане на академичната длъжност „професор” закономерно и последователно се е движело по възходяща линия.

За участие в конкурса за професор доц. Иван Ачаканов е представил справка с наукометрични данни както следва:

1. Дисертационен труд за степен Доктор на науките на тема: „Основи на техническата подготовка в спортната стрелба.

2. Автореферат на кандидатската докторска дисертация.
3. Монографии – 1 бр.
4. Учебници и учебни помагала – 4 бр. (след хабилитирането).
5. Научни статии и научни доклади изнесени на конференции – 28 бр. (след хабилитирането).

3. Научно-изследователска и публикационна дейност

Преобладаваща част от научно-приложните трудове и публикации на доц. Иван Ачкаканов, доктор на науките е свързана с проблемите на техниката, тренировката и обучението в спортната стрелба.

В това направление е извършен и подложен на задълбочен анализ техническата подготовка в спортната стрелба. Усъвършенстване управлението на техническата подготовка показва тежестта и значимостта на изследваните теоретични и практически направления. Това неминуемо се обуславя от съответствието на съвременните изисквания в развитието на този спорт. Всичко това е обяснимо, предвид състезателна, тренировъчна и преподавателска дейност на кандидата в тази дисциплина.

Извън кандидатската дисертация, най-съществено значение за теорията и практиката има монографията „Контролът в спортната стрелба”.

Съдържанието на разработката се разделя на 6 основни направления, които дават комплексен подход на отделните разглеждани, касаещи цялостния контрол в спортната стрелба. Особено внимание заслужава съдържанието на контрола на специалната техническа подготовка в стрелбата, свързани със специфични фактори и параметри като устойчивост на системата „стрелец - оръжие - мишена”. От тук авторът аргументирано прави извод, че контролът на техническата подготовка е първостепенен фактор за постигане на високи постижения. За доказване на горе посоченото са приложени аргументирани методики за контрол, приложни модели, нормативи, таблици за оценки при стрелци с пушка и пистолет.

Изследванията красноречиво показват ясно очертаваща се своеобразна зона на оптимум от едновременно целенасочено внимание към два-три компонента от изграждащите фактори на изстрела. Тогава може да се очаква най-големия ефект на процеса на спортно-техническото усъвършенстване.

Авторът обяснява с изследвания ефективността за усъвършенстване на крайния изстрел, чрез целенасочен, комплексен контрол и извеждайки оптимизационни модели, които имат роля на определящи критерии. В разработките са приведени собствени данни за моделиране и контрол.

Учебното помагало „Спортна стрелба” отразява съвременните научно-методични основи на подготовката, организацията и методиката на провеждане

на учебно-тренировъчната и спортно състезателната дейност на стрелците. Със своята пълна и съдържателна стойност помагалото е изключително полезно за студенти специалисти в спортната стрелба, треньор, а така също и за любители на този много интригуващ и интересен спорт.

Учебно помагало „Спортен терминологичен речник” с автори Хаджиев Н. Димитров, Л. Бонов, П. и съавтор доц. Иван Ачкаканов, спортна стрелба, стр. 274-280. Разработена е специфична терминология за спортна стрелба в полза на специалисти, състезатели, журналисти и интересуващите се и от стрелкова подготовка.

С приносно значение е представената „Единна програма за подготовка и тренировка по спортна стрелба”, която е в съавторство, което не намалява неговия принос, а напротив. Чрез нея е направен успешен опит да се създаде приемственост и актуализация на значима и полезна методическа разработка за специалистите по спортна стрелба. Дава им се възможност това осъвременено учебно помагало да го прилагат индивидуално, съобразно изискванията на ръководения от тях тренировъчен процес.

Като недостатък на пособието считаме, че неуточнения точен дял който е написан от автора доц. Ачкаканов, а така също и отсъствието на номерация на страниците.

Като учебно пособие от автора е представен „Четиригодишен перспективен план за тренировъчна и спортно-състезателна дейност 2013-2016 на националните отбори по спортна стрелба на Р. България.

Изградена е цялостна и съвременна система за четиригодишно планиране. Създадени са комплекси от условия за ефективна многостранна подготовка и реализиране на високи спортни постижения на европейски, световни първенства, а така също и на ЛОИ 2016 г. в Рио де Жанейро, Бразилия.

В раздел публикации на научни статии и доклади в рецензирани списания и сборници авторът е представил самостоятелни публикации 12 броя и 1 на чужд език.

Научната и научно-педагогическата продукция и трудове могат да бъдат групирани в следните направления:

1. Разработване на съвременна методика на обучение и оптимизиране на тренировката по спортна стрелба (раздел IV заглавия 1 до 8). На базата на влиянието на статистическите анализи са разработени и актуализирани основните спортно-технически параметри – размерността на групата и броя на откъснатите изстрели.

2. Разработки, разглеждащи основните проблеми на стрелковата подготовка (раздел V, заглавия 1 до 3). Тук авторът умело извежда иновативна методическа

последователност на резултатите и броя на участниците в дисциплината бърза стрелба с пистолет 25 м. Разкрити са основните фактори за развитието на спортната стрелба с въздушна пушка и въздушен пистолет.

3. Голяма практическа стойност и научен интерес имат публикуваните научни статии и доклади в списания и сборници (първи автор – 3 бр., втори автор – 9 и 3 броя на чужд език). На база подробно анализиране съдържанието, организацията и резултатите на системите и методиките за високо спортно майсторство и интегрирането им при военнослужещи в различни страни по света. Създадена е оценъчна скала на безопасност при боравене със стрелково оръжие по време на състезания (раздел V, заглавие 2, VI – 3,6).

4. Разработки, свързани с изследване на емоционалния стрес при състезатели по спортна стрелба и различните реакции на сърдечно-съдовата система при параолимпийци (раздел VI 8 и 9, VI.7).

5. Разработени са и редица други проблеми свързани със стрелбата в лоши метеорологични и усложнени условия, както и противодействие на външните фактори (вятър, мъгла, мараня и температура).

6. Автор е на разработване и актуализиране на учебни програми за ОКС „бакалавър”, ОКС „магистър”, СИД – стрелкови спортове в МВР.

Доц. Иван Ачкаканов е участвал в 5 научни изследователски и 2-ва образователни проекта, с доклади в международни конгреси и национални научни форуми. Проектите са свързани с европейските изисквания за обема, съдържанието на работа.

От извършения анализ на представените за рецензиране научни трудове, могат да се направят следните обобщения:

Тематиката и обхватът на извършената научно-изследователска и научно-приложна дейност на Иван Ачкаканов, разкриват неговите комплексни научно-педагогически интереси в спортната стрелба.

Положително впечатление прави прагматичния подход на кандидата към научно-изследователската дейност, който се проявява при сполучливия избор на актуална проблематика, при подбора на методите и в намиране на най-прекия път за контакти и реализация на изводите в спортната практика. Основен дял при представената научна продукция заема експертния педагогически експеримент в естествени условия и сравнителния анализ. Сполучливо са използвани също така в съответствие с целесъобразността, вариационния, алтернативния, визуалния, експертния, както видео и компютърния анализ. Направените изводи в голямата си част са коректни и произтичат от анализа на резултатите по конкретното изследване.

Приносите на трудовете са основно с научно-приложна стойност и спортно-педагогическа насоченост. Най-обобщаващо приносите могат да се формулират както следва:

1. Създадена и апробирана съвременна методика за техническа подготовка в спортната стрелба.

2. Конкретен научен принос е интердисциплинарния подход при прилагане на научно-приложния контрол, със собствени данни за моделиране.

3. Обогалява се теорията, методиката и спортната практика в спортната стрелба с подробни данни за новите тенденции при структурирането и съдържанието на отделните направления в цялостното обучение и подготовка.

4. Научно-приложен принос е изграждане модел на предстартов и състезателен стрес при състезатели по спортна стрелба с въздушен пистолет и въздушна пушка.

Приносите са представени в достъпна форма, като повече от тях са реализирани в спортната стрелба, благодарение на личното и пряко участие н доц. Иван Ачкаканов, като треньор на елитни и начинаещи спортисти.

4. Преподавателска дейност

Доц. Иван Ачкаканов притежава отлична професионална квалификация, като университетски преподавател. Широките му научни познания му позволяват еднакво успешно да преподава всички дисциплини в спортната стрелба. Провежда на високо ниво аудиторни и извънаудиторни занятия. За богатия си треньорски и преподавателски опит (32 години) редовно е изпълнявал и преизпълнявал задължителният си хорариум (аудиторна и извънаудиторна заетост). Провеждал е лекционни курсове, практически занимания извън висшето училище под формата на участие в обучителни курсове, семинари и състезания.

Заключение

В заключение, кандидатът доц. Иван Ачкаканов отговаря на всички критерии и изисквания на Закона за развитие на академичния състав, както и на допълнителните условия от Правилника на НСА"В. Левски".

Въз основа на изложеното и становището предлагам на членовете на специализираното научно жури да присъдят на доц. Иван Борисов Ачкаканов, доктор на науките, академичната длъжност „Професор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортна тренировка” за нуждите на катедра „Технически и ледени спортове”.

София
18.02.2016 г.

Изготвил становището:
доц. Лъчезар Захариев, доктор

